

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР ЧЕРНІГІВЩИНИ

(станом на 30 червня 2019 року)

I. Загальна оцінка ситуації в інформаційному просторі.

В інформаційному просторі Чернігівської області підтримуються належні умови для вільної та безперешкодної діяльності суб'єктів інформаційних відносин, задоволення інформаційних потреб населення області та захисту його конституційних прав на інформацію. Наявна конструктивна співпраця між владою, засобами масової інформації та громадськістю, забезпечується дотримання принципу відкритості діяльності органів виконавчої влади.

На території Чернігівської області ліцензії Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення мають 16 юридичних осіб — місцевих теле- та радіоорганізацій.

З них ліцензії телемовників мають 5 юридичних осіб, радіомовників — 7, провайдерів програмної послуги — 6.

Також місцеве теле- і радіомовлення в області здійснює філія ПАТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України» «Чернігівська регіональна дирекція» (логотип — «UA: Чернігів»).

Станом на 04.07.2019 до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції внесено 92 суб'єкти видавничої справи з Чернігівської області.

Зареєстровано 364 друковані ЗМІ місцевої форми розповсюдження, з яких, за орієнтовними оцінками, наразі виходить у світ 86 (сумарним разовим тиражем близько 710 тис. примірників).

3-поміж 26 місцевих комунальних друкованих ЗМІ, що фактично виходять друком в області, 24 видання завершили реформування. Ще 2 видання — обласна газета «Гарт» та бобровицька районна газета «Наше життя» не пройшли реформування. Відповідні свідоцтва про державну реєстрацію друкованих ЗМІ 02.01.2019 визнано недійсними Головним територіальним управлінням юстиції у Чернігівській області.

В області проводиться активна робота щодо широкого та об'єктивного висвітлення регіональними ЗМІ пріоритетних напрямів державної політики, євроінтеграційних процесів, посилення інформаційної безпеки.

Поширення відповідної інформації здійснюється як шляхом роботи з традиційними ЗМІ через проведення пресконференцій, брифінгів, прямих ефірів на телебаченні та радіо тощо, так і шляхом публікації на офіційному вебсайті облдержадміністрації, а також через застосування інструментів нових медіа.

Протягом I півріччя 2019 року в обласній державній адміністрації проведено 22 відкриті брифінги з найбільш актуальних питань суспільно-політичного та економічного життя області.

Здійснюється системна робота з посилення інформаційної безпеки та протидії негативному впливу інформаційної пропаганди на формування суспільної думки. Триває робота з пошуку шляхів для розширення території покриття сигналу вітчизняних телемовників.

Загалом в інформаційному просторі Чернігівщині сепаратистські настрої не набувають суттєвого поширення. Повідомлення, які містять заклики до насильницької зміни або повалення конституційного ладу, захоплення державної влади, посягання на територіальну цілісність і недоторканність, пропаганду війни, сепаратизму і тероризму у місцевих друкованих ЗМІ, теле- і радіопрограмах та провідних інтернет-ресурсах відсутні.

II. Телебачення і радіомовлення.

1. Телебачення.

1.1. Кількість та структура телеорганізацій:

У Чернігівській області зареєстровано 5 місцевих (з юридичною адресою на території області) телемовників — ліцензіатів Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, із них:

За формою власності:

- комунальні — 3;
- приватні — 2.

За способом розповсюдження сигналу:

- виключно цифровий ефірний — 2;
- кабельний та цифровий ефірний — 1;
- виключно аналоговий ефірний — 1;
- кабельний — 1.

За сферою розповсюдження:

- в межах окремих міст та районів — 5.

Окрім того, в області працює філія ПАТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України» «Чернігівська регіональна дирекція», яка здійснює аналогове та цифрове ефірне телемовлення з логотипом «UA: Чернігів».

На Чернігівщині діють 6 місцевих провайдерів програмної послуги, усі — приватної форми власності.

З них за способом розповсюдження сигналу:

- багатоканальна телемережа — 4;
- багатоканальна телемережа та IPTV — 2.

1.2. Відсоток населення і території, що охоплені програмами відповідних телекомпаній.

Найбільше охоплення телесигналом серед місцевих мовників має філія ПАТ «НСТУ» «Чернігівська регіональна дирекція» («UA: Чернігів»), програми якої транслиуються в цифровому стандарті в межах території області.

Значне охоплення також мають КП «ГРА „Новий Чернігів“» та ТОВ «ТРО «Ліга» (логотип «Дитинець») — приблизно 450 тис. потенційних глядачів.

2. Радіомовлення.

2.1. Кількість та структура радіоорганізацій.

На Чернігівщині зареєстровано 6 місцевих (з юридичною адресою на території області) радіомовників — ліцензіатів Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення. З них:

За формою власності:

- комунальні — 2;
- приватні — 4.

За способом розповсюдження сигналу:

- ефірний — 6;

За сферою розповсюдження:

- місцева (в межах окремих міст та районів) — 6.

Окрім того, місцеве радіомовлення на території Чернігівщини (ефірне та проводове) здійснює філія ПАТ «НСТУ» «Чернігівська регіональна дирекція».

На даний час на замовлення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення ДП «Український державний центр радіочастот» здійснює прорахунок частот для місцевого радіомовлення громад у 18 населених пунктах, а також частот для трансляції радіопрограм суспільного мовника у 5 населених пунктах Чернігівської області.

З 11 лютого до 12 березня тривав прийом заяв на оголошений Національною радою конкурс частот для місцевого радіо. На конкурс, зокрема, виносилося дві позиції у Чернігівській області: середньохвильова (1,422 МГц) частота у м. Чернігів та УКХ-частота (100,9 МГц) у м. Ічня. Згідно з рішеннями Національної ради №№595, 596 від 18.04.2019, переможцями обох конкурсів визнано ТОВ «ТРК «Свобода.ФМ», зареєстроване у м. Чернігів.

2.2. Відсоток населення і території, що охоплені програмами відповідних радіокомпаній.

Найбільший обсяг покриття території радіомовленням має Національна суспільна телерадіокомпанія України (загальнонаціональна програма «Українське радіо» та програма місцевої філії НСТУ «Українське радіо: Чернігівська хвиля»).

2.3. Стан, проблеми та перспективи мережі проводового мовлення.

Впродовж багатьох років в області триває скорочення мережі проводового мовлення, що пов'язано з незадовільним технічним обслуговуванням ліній та зношеністю передавального обладнання. Лінії та обладнання, що виходить з ладу через зношеність або в результаті стихійних лих, практично не відновлюються.

Оператором і власником мережі проводового радіомовлення, що здійснює її технічне обслуговування та експлуатацію, є публічне акціонерне товариство «Укртелеком».

За орієнтовними підрахунками, в області залишається близько 9 тисяч радіоточок, і з кожним місяцем їх кількість зменшується. Абсолютна більшість радіоточок, що досі функціонують, знаходяться у м. Чернігів.

На даний час жодна з місцевих радіоорганізацій не мовить у проводовій мережі. Продовжує здійснювати проводове мовлення лише Національна суспільна телерадіокомпанія України (загальнонаціональна програма «Українське радіо» та місцева програма «Українське радіо: Чернігівська хвиля»).

Оптимальним способом відновлення місцевого радіомовлення є перехід до ефірних трансляцій. Дві комунальні районні радіоорганізації на даний час уже мовлять на FM-хвилях, у тому числі одна — здійснює цілодобове радіомовлення.

3. Співпраця з Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення щодо ліцензування каналів мовлення.

Департаментом інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації налагоджено співпрацю з представником Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення у Чернігівській області у питаннях моніторингу дотримання телерадіоорганізаціями чинного законодавства, оновлення інформації щодо діяльності телерадіокомпаній регіону, реалізації заходів зі зміцнення інформаційної безпеки. Проводиться спільна робота з аналізу перспектив і проблемних питань розвитку інформаційного простору області, а зокрема — з підготовки до відключення ефірного аналогового та сприяння подальшому розвитку цифрового телемовлення.

Відповідно до законодавства України, повноваження з видачі та переоформлення ліцензій на мовлення є виключними регуляторними повноваженнями Національної ради.

4. Дотримання законодавства про рекламу та вживання мов в інформаційній діяльності телерадіоорганізацій.

Усі телерадіоорганізації Чернігівської області ведуть власне мовлення державною мовою, а також дотримуються визначених законодавством мовних квот. Мовники переважно дотримуються визначених законодавством вимог щодо порядку розповсюдження реклами.

Протягом I кварталу 2019 року у ході позапланової виїзної перевірки провайдера програмної послуги ПП «Телерадіокомпанія «Телком» (селище Десна Чернігівського району) представником Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення у Чернігівській області зафіксовано порушення ч. 2 ст. 42 Закону України, зокрема трансляція іноземних програм, що не входять до Переліку іноземних програм, зміст яких відповідає вимогам Європейської конвенції про транскордонне телебачення і законодавства України, а також програми, зміст якої Національною радою визнано таким, що не відповідає вимогам законодавства України. До ПП «Телерадіокомпанія «Телком» застосовано санкції у вигляді оголошення попередження та стягнення штрафу.

Окрім того, наприкінці березня представником Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення у Чернігівській області спільно з працівниками обласного Управління Служби безпеки України було

припинено публічні трансляції в одному із закладів громадського харчування у м. Новгород-Сіверський 7 іноземних телеканалів, що заборонені до розповсюдження на території України.

5. Впровадження цифрового мовлення.

Покриття Чернігівської області сигналом цифрового телебачення мультиплексів МХ-1, МХ-2, МХ-3 та МХ-5 здійснюється передавачами, розміщеними у містах Чернігів, Бахмач, Прилуки, Ніжин, Бобровиця та смт Холми, а також у м. Шостка Сумської області. Безпосередньо передавальне обладнання належить ТОВ «Зеонбуд» як оператору цифрової багатоканальної телемережі.

Мають відповідні ліцензії Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення та здійснюють цифрове ефірне мовлення ТОВ «ТРО «Ліга» (логотип «Дитинець») (м. Чернігів), КП «ТРА «Новий Чернігів» Чернігівської міської ради (м. Чернігів), КП ТК «Прилуки» Прилуцької міської ради (м. Прилуки) а також місцева філія ПАТ «НСТУ» «Чернігівська регіональна дирекція» (логотип «UA: Чернігів») (переважна частина території області).

За наявними даними, покриття цифрової багатоканальної телемережі охоплює до 95% території Чернігівської області. Разом з тим, зона впевненого прийому цифрового ефірного телесигналу є меншою і складає, за даними різних джерел, від 60% до 90% території області.

Змінами, внесеними до Плану використання радіочастотного ресурсу України постановою КМУ № 377 від 08.05.2019, відключення аналогових передавачів на територіях, що межують з Російською Федерацією, відтерміновано до 31.12.2019.

Водночас, з 21.05.2019 у Чернігівській області на підставі звернення Національної суспільної телерадіокомпанії України до Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення припинено ефірні трансляції телеканалів Суспільного мовлення («UA: Перший», «UA: Чернігів») в аналоговому форматі.

Таким чином, на Чернігівщині продовжують працювати аналогові телепередавачі у Чернігові (12 телеканалів), Корюківці (3 канали), Новгороді-Сіверському (1 канал) та Холмах (2 канали).

Проблемною залишається ситуація з покриттям телесигналом прикордонних з Російською Федерацією та Республікою Білорусь районів Чернігівщини, зокрема — північних частин Городнянського, Ріпкинського, Сновського, Семенівського, Новгород-Сіверського районів. У центрі області — частин Борзнянського, Менського, Ніжинського, Куликівського районів, а також частини Коропського району, сел. Козелець, територій, прилеглих до Київського водосховища.

6. Проблемні питання, що потребують нагального вирішення.

– Забезпечення розміщення ТОВ «Зеонбуд» додаткових передавачів сигналу цифрового ефірного телебачення на території області.

– Розширення мережі цифрового телевізійного мовлення з введенням синхронізації сигналу для збільшення охоплення програмами мешканців області.

– Створення умов для збільшення кількості місцевих FM-радіомовників.

– Забезпечення домінування українського інформаційного продукту в медіапросторі та протидії іноземній пропаганді.

Однією із загроз інформаційній безпеці України на території Чернігівської області є недостатнє покриття сигналами національних телемовників території прикордонних районів. При цьому у низці населених пунктів цієї території (у тому числі у районних центрах) наявний достатній для якісного прийому рівень ефірного сигналу телеканалів російського телебачення, зокрема і заборонених судовими рішеннями для поширення в Україні.

Обласна державна адміністрація в межах компетенції проводить пошук потенційних шляхів організації вітчизняного телевізійного мовлення у прикордонних районах області. Облдержадміністрація також підтримує створення альтернативного ТОВ «Зеонбуд» оператора цифрової багатоканальної телемережі на базі Концерну РРТ з огляду на те, що такий оператор міг би забезпечити покриття прикордонних районів цифровим телесигналом.

Сприятливі розширенню мережі вітчизняного телерадіомовлення на вразливих до зовнішнього негативного інформаційного впливу прикордонних територіях може законопроект № 8600, який перебуває на розгляді у Верховній Раді України і рекомендований комітетом з питань свободи слова та інформаційної політики до прийняття у першому читанні за основу та в цілому.

Загаданий законопроект передбачає внесення змін до ст. 1 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» у частині розширення визначення терміну «території з особливим режимом мовлення» на прикордонні райони, що межують з територією держави-агресора. Таким чином, його прийняття надало б статус територій з особливим режимом мовленням районам Чернігівської області, що межують з Російською Федерацією: Городнянському, Сновському, Корюківському, Семенівському та Новгород-Сіверському, — і дозволило б негайне впровадження там спрощеної процедури надання дозволів на теле- і радіомовлення.

III. Видавнича справа та преса.

1. Книговидання та книгорозповсюдження.

1.1. Кількість та основні відомості про суб'єктів видавничої справи, що внесені до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції.

Згідно з останніми наявними даними Держкомтелерадіо України — станом на 04.07.2019 — до Державного реєстру видавців, виготівників і

розповсюджувачів видавничої продукції внесено 92 суб'єкти видавничої справи з Чернігівської області.

Суб'єкти видавничої справи області за видами діяльності:

- видавці — 19;
- виготівники — 6;
- розповсюджувачі — 6;
- поєднують кілька видів діяльності — 61, у т. ч.:
 - видавничу діяльність і виготовлення видавничої продукції — 15;
 - видавничу діяльність і розповсюдження видавничої продукції — 13;
 - видавничу діяльність, виготовлення і розповсюдження видавничої продукції — 33.

За формою участі у цивільних правовідносинах:

- юридичні особи — 61;
- фізичні особи — 31.

1.2. Випуск книжкової продукції.

За останніми доступними даними Книжкової палати України, протягом I кварталу 2019 року у Чернігівській області випущено 30 назв книжкової продукції загальним накладом 11,2 тис. примірників.

Одним із заходів, передбачених обласною Програмою підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфер Чернігівщини на 2016–2020 роки, затвердженою рішенням двадцять восьмої сесії обласної ради шостого скликання 10 вересня 2015 року, є випуск книг місцевих авторів Чернігівської області. На реалізацію цього заходу в обласному бюджеті на 2019 рік передбачено 198,0 тис. грн.

У червні у рамках Програми вийшов друком I том (2014–2015 роки) Книги пам'яті Чернігівської області «Герої Сіверського краю», у якій зібрані матеріали про 169 уродженців Чернігівщини — захисників української незалежності та суверенітету. Наклад видання склав 500 примірників.

1.3. Стан, проблеми та перспективи розвитку підприємств книгорозповсюдження.

Станом на кінець 2018 року в області налічувалося 252 об'єкти роздрібною торгівлі книжковою продукцією, з них книжкових магазинів — 28 од. (11 %), інших об'єктів — 224 од. (89 %). Зберігається тенденція до використання у книготорговельній мережі книжкових прилавків, яток, кіосків площею до 20 м².

Аналіз проблемних питань у сфері забезпечення населення області книготорговельними послугами показує, що серед факторів, які впливають на розвиток книготорговельної мережі, — демографічна структура та купівельна спроможність населення (особливо у сільській місцевості), собівартість вітчизняної друкованої продукції, очікування суб'єктів бізнесу щодо рентабельності такого виду діяльності, як торгівля книжками, популярність друкованої книжкової продукції як такої (яка залежить від доступності онлайн-бібліотек) та потреба населення у купівлі зазначеної продукції (яка частково компенсується послугами бібліотечних закладів), а також наявність

альтернативи місцевій книготорговельній мережі у вигляді онлайн-торгівлі книжковою продукцією, котрій сприяє наявність розгалуженої мережі відділень транспортних компаній.

Окрім того, розвиток книготорговельної мережі у адміністративно-територіальних одиницях поблизу міст обласного значення гальмується конкуренцією з боку книготорговельних підприємств цих міст.

У багатьох районах області головними об'єктами, які популяризують читання, є заклади централізованої бібліотечної системи. Важливим напрямком популяризації читання є підтримка сільських бібліотек-філій в напрямку поповнення фондів сучасною літературою, періодичними виданнями освітнього, наукового, культурного характеру. У багатьох випадках бібліотеки стають осередками, де зосереджується весь інформаційний потенціал.

1.4. Виставкова діяльність.

Місцевим видавцям та видавничим організаціям регулярно надається інформація про заплановані виставкові заходи загальнонаціонального та міжнародного рівня.

На представлення книжкової продукції Чернігівщини на виставкових заходах, організацію літературних читань та письменницьких майстер-класів в обласному бюджеті на 2019 рік в рамках обласної Програми підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфер Чернігівщини на 2016–2020 роки передбачено 10 тис. грн.

2. Періодичні друковані засоби масової інформації.

2.1. Кількість та структура друкованих ЗМІ.

Згідно з даними Державного реєстру друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності та за інформацією Головного територіального управління юстиції у Чернігівській області, станом на 30 червня 2019 року в області зареєстровано 364 місцеві друковані ЗМІ.

Фактично, більшість із зареєстрованих друкованих видань на даний час не випускається. За орієнтовними оцінками, на кінець I півріччя 2019 року виходили у світ 86 друкованих ЗМІ місцевої форми розповсюдження сукупним середнім разовим тиражем близько 710 тис. примірників, з них:

За сферою розповсюдження:

- в межах області — 57 видань;
- в межах одного району — 19 видань;
- в межах декількох районів — 1 видання;
- в межах міст — 9 видань.

За видами видань:

- 78 газет;
- 5 журналів;
- 2 збірники.
- 1 бюлетень;

За тематичним спрямуванням:

- громадсько-, суспільно-, загальнополітичні — 34 видання;
- інформаційні, інформаційно-рекламні, інформаційні у поєднанні з іншими видами — 30 видань;
- рекламні, рекламно-інформаційні — 10 видань;
- наукові, науково-популярні — 5 видань;
- для дозвілля — 4 видання;
- літературне — 1 видання;
- інше — 2 видання.

За мовою видань:

- українською мовою — 51 видання;
- українською та російською мовами — 30 видань;
- українською, російською, англійською мовами — 3 видання;
- російською мовою — 1 видання;
- українською, англійською, німецькою мовами — 1 видання.

Засновники друкованих ЗМІ:

- фізичні особи — 37 видань;
- господарські товариства — 36 видань;
- громадські об'єднання — 4 видання;
- приватні підприємства — 3 видання;
- навчальні заклади — 3 видання;
- комунальні установи — 2 видання;
- політичні партії — 1 видання.

2.2. Передплата та розповсюдження періодичних друкованих видань.

Розповсюдження друкованих видань у роздріб здійснюється через відділення ПАТ «Укрпошта», мережу кіосків ТОВ «Чернігівмедіасервіс». Значна частина накладу, особливо районних газет, розповсюджується шляхом передплати.

2.3. Стан, проблеми та перспективи реформування комунальних друкованих видань.

Процес реформування друкованих ЗМІ, співзасновниками яких є органи виконавчої влади та місцевого самоврядування, завершився 31 грудня 2018 року.

Головним територіальним управлінням юстиції у Чернігівській області 2 січня 2019 року відповідно до абз. 2 ч. 4 ст. 18 Закону України «Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації» визнано недійсними свідоцтва про державну реєстрацію таких комунальних друкованих ЗМІ:

- газета «Гарт» (співзасновники: Чернігівська обласна рада, трудовий колектив редакції газети «Гарт»);
- газета «Наше життя» (співзасновники: Бобровицька районна рада, Бобровицька райдержадміністрація, редакція газети «Наше життя»);

— газета «Здобутки нашої освіти» (засновник: управління освіти Прилуцької міської ради).

Обласна газета «Гарт» та бобровицька районна газета «Наше життя» не пройшли процес реформування у зв'язку із запізненням з поданням документів для реєстрації редакції як суб'єкта господарювання та неподанням документів на переоформлення свідоцтва про державну реєстрацію друкованого ЗМІ. Газета управління освіти Прилуцької міської ради «Здобутки нашої освіти» тривалий час не випускалася, не мала власної редакції, трудового колективу, майна, і у зв'язку з цим не брала участі у процесі реформування.

Реформування ще 24 комунальних друкованих видань, абсолютну більшість з-поміж яких складають районні газети, успішно завершилося.

IV. Здійснення діяльності щодо інформаційного супроводу пріоритетних напрямів зовнішньої та внутрішньої політики держави, забезпечення інформаційної безпеки.

Широке та об'єктивне висвітлення регіональними ЗМІ пріоритетних напрямів державної політики, забезпечення інформаційної безпеки, недопущення поширення матеріалів, що закликають до сепаратизму та тероризму, є головними напрямками в інформаційній діяльності облдержадміністрації.

Робота щодо інформаційного супроводу актуальних питань державної політики, висвітлення суспільно-політичного, економічного життя області постійно вдосконалюється.

На даному етапі поширення інформації здійснюється як шляхом роботи з традиційними ЗМІ через проведення пресконференцій, брифінгів, прямих ефірів на телебаченні та радіо, розсилку інформаційних матеріалів тощо, так і шляхом оприлюднення інформації на офіційному вебсайті облдержадміністрації, а також активності в соціальних мережах.

Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю адмініструє сторінки обласної державної адміністрації у соціальній мережі «Фейсбук» та відеосервісі «Ютуб», де повідомляється про найважливіші питання громадсько-політичного життя області, публікуються анонси заходів, оприлюднюється інформація про діяльність голови облдержадміністрації, його заступників, роботу структурних підрозділів, розміщуються фото- та відеоматеріали, інфографіка.

Періодично в облдержадміністрації організуються пресури до об'єктів, що викликають інтерес у медійників. Журналісти мають можливість бути присутніми на усіх заходах, що відбуваються в обласній державній адміністрації.

Регулярно проводяться брифінги заступників голови облдержадміністрації, керівників структурних підрозділів, відділів апарату ОДА, установ та організацій області. Тема брифінгу може бути запропонована представниками як органів влади, так і ЗМІ чи громадськості.

Протягом I півріччя 2019 року в облдержадміністрації було проведено 22 брифінги, під час яких обговорювалися питання перерахунку пенсій, надання житлових субсидій, розвитку фізкультури та спорту в області, участі митців Чернігівщини у проекті «Український Донбас», запобігання пожежам в екосистемах області, вшанування пам'яті жертв політичних репресій, проведення зовнішнього незалежного оцінювання, запобігання домашньому насильству тощо.

Згадані заходи супроводжувалися презентаціями, за їх результатами здійснювалася розсилка новин у місцеві ЗМІ.

З метою поліпшення інформування населення області про основні напрямки реалізації, стан та перспективи впровадження реформ в Україні, діяльність обласної ради і обласної державної адміністрації, серед заходів обласної Програми підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфер Чернігівщини на 2016–2020 роки передбачено висвітлення діяльності облдержадміністрації та обласної ради у обласних та районних друкованих ЗМІ, у місцевих інтернет-виданнях та в ефірі телерадіоорганізацій.

Протягом звітного періоду, відповідно до укладених у рамках заходів Програми договорів, сюжети та оголошення, у яких надавалася інформація про основні напрямки та стан реалізації реформ в Україні, поточну діяльність облдержадміністрації і обласної ради, анонсувалися актуальні масові заходи обласного масштабу, транслювалися в телеефірі ТОВ «ТРО «Ліга» (телеканал «Дитинець») та КП «ТК Прилуки» Прилуцької міської ради (всього трансльовано 83 телесюжети загальним хронометражем 559 хв 04 с). Окрім того, було створено 7 радіороликів аналогічного спрямування, ротацію яких забезпечено в ефірі 7 загальнонаціональних радіостанцій на території м. Чернігів і прилеглих районів (загальний хронометраж в ефірі: 283 хв 48 с).

Також протягом звітного періоду відповідно до укладених договорів з друкованими ЗМІ у місцевих газетах розміщено 130 публікацій з висвітлення діяльності облдержадміністрації загальною площею 41,8 тис. см², у тому числі оприлюднено регуляторні акти, прийняті облдержадміністрацією.

Забезпечується постійне інформування населення про поточну діяльність обласної державної адміністрації та обласної ради, привернення уваги до найважливіших питань в діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, висвітлення пріоритетних питань державної політики.

Окремі телесюжети з найбільш актуальної і суспільно цікавої проблематики оприлюднюються на офіційному вебсайті облдержадміністрації, а також на її сторінках у соціальних мережах, на відповідних сайтах райдержадміністрацій.

Інформація про результати роботи центральних та місцевих органів виконавчої влади, хід проведення реформ в Україні, інформаційні матеріали всеукраїнського, національного та суспільно необхідного спрямування також регулярно привертають увагу медійників і розміщуються у низці друкованих ЗМІ обласного рівня, 20 інтернет-виданнях обласного та міського рівнів, до 15 — районного рівня, на сайтах ОТГ, у соціальних мережах.

Для задоволення потреб споживачів інформації з інвалідністю в рамках обласної Програми підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфер Чернігівщини на 2016–2020 роки здійснюється оплата послуг із сурдоперекладу інформаційних передач філії ПАТ «НСТУ» «Чернігівська регіональна дирекція». Протягом I півріччя 2019 року забезпечено оплату послуг із сурдоперекладу 1440 хвилин інформаційних сюжетів (48 випусків) на загальну суму 30 тис. грн.

З метою забезпечення регулярного випуску суспільно значущих наукових, літературних періодичних видань, задоволення відповідних інформаційних потреб населення Програмою передбачено надання фінансової підтримки окремим періодичним друкованим виданням, за рахунок якої покриваються їхні витрати на поліграфічні послуги.

Протягом I півріччя 2019 року надано фінансової підтримки:

- науковому журналу «Сіверянський літопис» — 45,0 тис. грн (випущено в світ 2 номери накладом 600 примірників);
- літературному журналу «Літературний Чернігів» — 30,0 тис. грн (2 номери накладом 600 примірників);
- газеті для людей з інвалідністю «Живи з надією» — 36,0 тис. грн (вийшло 12 номерів загальним накладом 23,26 тис. примірників).

Підтримка зазначених видань здійснюється вже більше 10 років. У цих ЗМІ не висвітлюється діяльність облдержадміністрації та обласної ради, згадані органи не впливають на редакційну політику даних видань.

В області проводиться системна робота з посилення інформаційної безпеки та протидії негативному впливу інформаційної пропаганди на формування суспільної думки. Зокрема, здійснюється моніторинг дотримання законодавства, що регулює діяльність засобів масової інформації, проводиться постійний моніторинг інформаційного простору на предмет виявлення повідомлень, які містять заклики до насильницької зміни або повалення конституційного ладу, захоплення державної влади, посягання на територіальну цілісність і недоторканність, пропаганду війни, сепаратизму і тероризму.

Протягом звітнього періоду в області було реалізовано низку інформаційних кампаній.

Зокрема, на зовнішніх рекламних носіях у районах та містах обласного значення розміщувалися білборди та сітілайти з нагоди визначних та пам'ятних дат: Дня Соборності України, Дня пам'яті Героїв Крут, Міжнародного дня прав жінок та миру, 380-ї річниці з дня народження Гетьмана України Івана Мазепи, Міжнародного дня визволення в'язнів фашистських концтаборів, Дня пам'яті та примирення і 74-ї річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, Дня Європи, Дня пам'яті жертв політичних репресій, Дня Конституції України, а також у рамках інформаційних кампаній «Я маю право», «Тютюновий дим – невидимий вбивця» та обласного заходу «Єдина родина Чернігівщини» для членів родин воїнів загиблих в АТО / ООС.

Протягом I півріччя на території області розміщено сукупно понад 300 білбордів та понад 50 сітілайтів із соціальною рекламою.

Забезпечено виготовлення відеоролику, присвяченого розвитку аграрної галузі Чернігівської області.

Забезпечувалося поширення серед місцевих теле- і радіомовників матеріалів соціальної реклами в рамках інформаційних кампаній «Дим — невидимий вбивця» Міністерства охорони здоров'я України та ГО «Життя», «Я мріяв. А ти — зможеш!» Міністерства у справах ветеранів України, «Герої наших сердець» Міністерства з питань тимчасово окупованих територій України

На офіційному вебсайті облдержадміністрації функціонує розділ «Герої не вмирають», де розміщується інформація про мешканців Чернігівщини, які загинули, захищаючи Батьківщину у зоні проведення АТО.

Департаментом інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації в рамках обласної Програми підтримки розвитку інформаційної та видавничої сфер Чернігівщини на 2016–2020 роки забезпечено підготовку до друку та випуск збірки матеріалів обласної пошуково-дослідницької експедиції дітей та учнівської молоді «Герої Сіверського краю. Книга пам'яті Чернігівської області» (том 1 (2014–2015 роки)), створеної за ініціативи ГО «Єдина родина Чернігівщини». З 500 віддрукованих примірників 300 передано родинам загиблих оборонців України, 200 — розповсюджено серед бібліотек області.

З метою координації дій у питанні забезпечення інформаційної безпеки також підтримується співпраця з редакціями ЗМІ області, професійними організаціями журналістів, ГО «Асоціація регіональних засобів масової інформації», Українським інститутом національної пам'яті, регіональним медіа-центром Міністерства оборони України, прес-службами Чернігівського прикордонного загону та УМВС України у Чернігівській області, іншими установами та організаціями.

Загалом в інформаційному просторі Чернігівщині сепаратистські настрої не набувають суттєвого поширення. Повідомлення, які містять заклики до насильницької зміни або повалення конституційного ладу, захоплення державної влади, посягання на територіальну цілісність і недоторканність, пропаганду війни, сепаратизму і тероризму у місцевих друкованих ЗМІ, теле- і радіопрограмах та провідних Інтернет-ресурсах відсутні.

V. Доступ до публічної інформації.

Згідно із Законом України «Про доступ до публічної інформації» на офіційному веб-сайті облдержадміністрації функціонує розділ «Доступ до публічної інформації». У ньому містяться роз'яснення окремих положень законодавства про доступ до публічної інформації, розміщені відомості про порядок доступу громадян до публічної інформації, що знаходиться у володінні Чернігівської облдержадміністрації, та оскарження рішень розпорядника інформації, наводиться перелік відомостей, що становлять службу інформацію, надаються зразки оформлення письмових

інформаційних запитів, функціонує електронна форма подання запиту на отримання публічної інформації, розміщені системи обліку актів голови та керівника апарату облдержадміністрації, розпоряджень голів облдержадміністрації та обласної ради, проектів рішень обласної ради, оприлюднюються звіти про стан розгляду запитів на публічну інформацію в облдержадміністрації тощо.

На офіційному веб-сайті обласної державної адміністрації та районних державних адміністрацій в установленому порядку забезпечується своєчасне оприлюднення проектів розпорядчих документів, що підлягають обговоренню, систематично і оперативно оновлюється інформація про діяльність структурних підрозділів.

За січень–червень 2019 року до обласної державної адміністрації надійшло загалом 158 інформаційних запитів, з них:

- від фізичних осіб (громадян) — 73;
- від юридичних осіб — 84 (у т. ч. від представників засобів масової інформації — 45);
- від об'єднань громадян без статусу юридичної особи — 1.

Способи отримання запитів були такими:

- електронною поштою — 88;
- особистий прийом — 57;
- поштою — 13.

До обласної державної адміністрації як до розпорядника інформації протягом звітнього періоду надійшло за належністю 15 запитів на інформацію, з них: від Секретаріату Кабінету Міністрів України — 9; Міністерства фінансів України — 1, Міністерства культури України — 1, Міністерства соціальної політики України — 1, Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру — 1, Чернігівської обласної ради — 1, Чернігівської міської ради — 1.

Задоволено 77 запитів. Відмовлено у задоволенні відповіді на 77 запитів, з них:

- облдержадміністрація не є розпорядником запитуваної інформації — 75 запитів, усі перенаправлені належним розпорядникам інформації;
- не дотримано вимог до оформлення запиту (клопотання, скарги, що надійшли електронною поштою) — 2 запити.

Ще 4 запити станом на 30 червня перебували у процесі опрацювання.

Найбільш запитуваною була інформація з таких тем: ремонт доріг (11 запитів); статистична (8 запитів); екологічна (4 запити); заробітна плата державних службовців (2 запити); соціальний захист внутрішньо переміщених осіб (2 запити).

Протягом звітнього періоду до облдержадміністрації надійшла скарга від ДСП «Чорнобильська АЕС» стосовно сприяння в отриманні інформації та копій відповідних документів від Ріпкинської райдержадміністрації у відповідь на їх запит від 14.11.2018.

Облдержадміністрація за результатами розгляду скарги та пояснення райдержадміністрації у визначений законодавством строк направила лист райдержадміністрації для усунення порушень Закону України «Про доступ до публічної інформації» із проханням повернутися у найкоротші терміни до розгляду оскарженого запиту по суті та поінформувати запитувача у межах компетенції, попередила про недопущення порушення Закону України «Про доступ до публічної інформації» у подальшій роботі та поінформувала запитувача про результати розгляду скарги.

Скарги від засобів масової інформації щодо розгляду запитів на публічну інформацію протягом звітного періоду не надходили.

VI. Забезпечення інформаційного супроводу процесів європейської інтеграції України.

В області проводиться робота, спрямована на широке інформування населення щодо перебігу євроінтеграційних процесів в Україні, формування позитивної громадської думки стосовно цього напрямку державної політики, популяризації загальноєвропейських культурних надбань та цінностей.

На офіційному веб-сайті Чернігівської обласної державної адміністрації у розділі «Галузева інформація» створено рубрику «ЄС і НАТО», де регулярно розміщується інформація з питань співпраці України та Європейського Союзу, повідомляється про хід виконання Плану заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 №1106 «Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однією сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони», про реалізацію Плану заходів Чернігівської обласної державної адміністрації стосовно виконання плану заходів щодо реалізації Концепції вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017–2018 рік.

Актуальні повідомлення, що стосуються відносин України з Європейським Союзом, зони вільної торгівлі з ЄС, а також проведення інформаційних заходів відповідного спрямування, регулярно оприлюднюються на головних сторінках веб-сайтів облдержадміністрації та райдержадміністрацій, а також у ЗМІ області, на офіційних сторінках обласної державної адміністрації та Департаменту економічного розвитку облдержадміністрації у соціальній мережі «Фейсбук».

Департаментами економічного та агропромислового розвитку облдержадміністрації разом з відповідними експортерами регіону здійснюється робота щодо висвітлення позитивних прикладів експорту продукції до країн ЄС.

Інформація про перспективи переорієнтації місцевих підприємств на постачання продукції до країн ЄС широко висвітлюється на економічному порталі Чернігівської області (www.chernihiv-oblast.gov.ua) та на сайті облдержадміністрації у відповідних рубриках.

VII. Пропозиції щодо подальшого розвитку інформаційної та видавничої сфер.

– Стимулювати ТОВ «Зеонбуд» до розміщення додаткових передавачів сигналу цифрового ефірного телебачення на території області.

– З метою посилення інформаційної безпеки розробити державну програму, спрямовану на забезпечення трансляції сигналів українських телерадіомовників у прикордонних районах, зокрема шляхом сприяння створенню альтернативного ТОВ «Зеонбуд» оператора цифрової багатоканальної телемережі.

*Департамент інформаційної діяльності
та комунікацій з громадськістю
Чернігівської облдержадміністрації*